

Sz. P. Wiktoria Kwapisz

Prezesa

Stowarzyszenia „MŁODZI DLA PRZYSZŁOŚCI”

W odpowiedzi na petycję z dnia 23 stycznia 2024 roku w przedmiocie utworzenia oddziału psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej dla mieszkańców Koszalina i Województwa Zachodniopomorskiego, proszę przyjąć poniższe informacje.

Od kilkunastu lat w Polsce zauważalny jest pogłębiający się problem w dostępności do świadczeń z dziedziny zdrowia psychicznego. Próbą rozwiązania negatywnego zjawiska jest wprowadzanie nowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży opartego na trzech poziomach referencyjnych:

- I Poziom Referencyjny - Ośrodki środowiskowej opieki psychiatrycznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Jest to podstawowy poziom nowego modelu, gdzie nie pracują lekarze, ale psycholodzy, psychoterapeuci i terapeuci środowiskowi. Pacjenci mogą skorzystać ze świadczeń tych ośrodków bez skierowania lekarskiego. Na terenie województwa zachodniopomorskiego dotychczas utworzono 13 takich ośrodków, w tym 4 we wschodniej części województwa, w Koszalinie, Białogardzie, Bobolicach i Drawsku Pom.
- II Poziom Referencyjny - Centra Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, składające się z poradni zdrowia psychicznego i/lub oddziału dziennego, gdzie pracuje lekarz psychiatra, a pacjenci wymagający intensywniejszej opieki mogą skorzystać ze świadczeń w ramach oddziału dziennego, dodatkowo w zależności od potrzeb, zatrudniony jest psycholog, psychoterapeuta, terapeuta zajęciowy. Jeden ośrodek może obejmować wsparciem kilka sąsiadujących ze sobą powiatów. Na terenie województwa aktualnie funkcjonują 3 ośrodki, w tym 1 w Koszalinie.
- III Poziom Referencyjny - Ośrodek Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej dla Dzieci i Młodzieży. W tym ośrodku pomoc otrzymują pacjenci wymagający wysokospecjalistycznej pomocy, w tym w szczególności osoby w stanie zagrożenia życia i zdrowia, głównie przyjmowani w trybie nagłym. Ze względu na bezpieczeństwo pacjentów konieczne jest, aby w każdym województwie funkcjonował co najmniej jeden ośrodek. W województwie zachodniopomorskim, ośrodek o najwyższym poziomie referencyjności, czyli stacjonarny oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży jest zlokalizowany w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym

Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie. Tego rodzaju oddział wymaga stałego zatrudnienia zespołu specjalistów z doświadczeniem w udzielaniu pomocy i leczeniu zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży.

W 2021 r. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie podjął starania w celu pozyskania wsparcia finansowego ze środków Ministerstwa Zdrowia na realizację zadania obejmującego budowę budynku dla psychiatrii dzieci i młodzieży z wyposażeniem, celem zwiększenia liczby łóżek, utworzenia oddziału dziennego psychiatrycznego dla dzieci oraz wzmocnienia rozwoju poradni. Wartość inwestycji szacowano na blisko 101 mln zł. Wobec fatalnej sytuacji w psychiatrii dziecięcej, nie tylko w Województwie Zachodniopomorskim, ale również w całym kraju, przy równoczesnym bardzo wysokim stopniu zapotrzebowania na tego rodzaju usługi wśród dzieci i młodzieży, możliwość pozyskania środków finansowych na rozbudowę psychiatrii dziecięcej została przyjęta z wielką nadzieją na znaczącą i szybką poprawę sytuacji. Niestety ówczesny Minister Zdrowia podjął decyzję o finansowaniu projektów innych podmiotów leczniczych.

Wizyta Pani Izabeli Leszczyny Ministra Zdrowia w dniu 15 marca 2024 r. w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie dała możliwość powrotu do poważnej rozmowy w zakresie finansowania inwestycji dotyczącej budowy budynku dla psychiatrii dzieci i młodzieży wraz z wyposażeniem. Przedmiotowa inicjatywa uzyskała ważną aprobatę ze strony Pani Minister, co z pewnością przyniesie pozytywny efekt podejmowanych działań w celu rozszerzenia opieki psychiatrycznej dla mieszkańców regionu.

Poza potrzebami inwestycyjnymi dotyczącymi infrastruktury, nadal aktualnym problemem w zakresie rozwoju opieki psychiatrycznej pozostaje brak wykwalifikowanej kadry medycznej. Obecnie w Polsce funkcjonuje zaledwie 507 lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży. Według statystyki za 2022 r. w Województwie Zachodniopomorskim pracuje 11 lekarzy specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży, z czego w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie pracuje 7 lekarzy oraz 4 rezydentów w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. Pozostałych 4 lekarzy pracuje w innych placówkach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży – poza nowym modelem poziomów referencyjnych, w szczególności w: poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, które jeszcze nie posiadają statusu ośrodka II poziomu referencyjnego w Białogardzie, Kołobrzegu, Stargardzie. Dalej w poradniach terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży w Kołobrzegu i Koszalinie, leczenia dzieci i młodzieży problemowo korzystających z nowych technologii cyfrowych w Szczecinie oraz poradni dla osób z autyzmem dziecięcym w Koszalinie.

W ramach posiadanych kompetencji Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego od dłuższego czasu podejmuje szereg działań i inicjatyw mających na celu ograniczenie ww. negatywnego zjawiska i rozszerzenie opieki psychiatrycznej dla mieszkańców regionu. Do dnia dzisiejszego, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie, tylko w zakresie wsparcia rozwoju psychiatrii, otrzymał z budżetu województwa dotacje w kwocie ponad 5,2 mln zł. Na promocję zdrowia psychicznego z budżetu województwa w okresie od 2018 do 2024 roku przeznaczono blisko 650 zł, w tym: usługi terapii zajęciowej, założenie ogrodu terapeutycznego w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie oraz spotkania i warsztaty dla mieszkańców regionu.

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin, tel. (+48 91) 45 42 900
www.wzp.pl, marszalek@wzp.pl

Ponadto, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, od 2020 roku, realizuje projekt dofinansowany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego, pod nazwą Regionalne Pogotowie Kryzysowe. W ramach projektu, w ośmiu powiatach regionu powstały lokalne Centra Kryzysowe, świadczące usługi wsparcia wszystkim mieszkańcom danego powiatu. Pomoc jest udzielana bezkosztowo, bez ograniczeń wiekowych, w godzinach 8.00 – 20.00, zarówno w formie ambulatoryjnej, jak i mobilnej. Centra posiadają kadre przygotowaną do udzielania krótko i średniookresowego wsparcia w kryzysie psychicznym. W każdej placówce działają po 2 zespoły mobilne pomocy kryzysowej, posiadające własne samochody, by świadczyć usługi w miejscu przebywania osób w kryzysie, gdy tylko taka sytuacja jest zgłoszona. W latach 2021-2023, z usług Centrów Kryzysowych skorzystało ponad 8 000 osób, w tym 1 900 osób niepełnoletnich. Równoległym działaniem ROPS w tym projekcie, jest profilaktyka kryzysów psychicznych i depresji w szkołach. Warsztaty obejmują młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych (od kl. VII w górę). Młodzież uczy się rozpoznawania kryzysu u siebie oraz oznak kryzysu u kolegów i koleżanek, a także poznaje sposoby szybkiego reagowania na nie i udzielania „pierwszej pomocy” psychologicznej – koleżeńskiej i sąsiedzkiej. Odrębne warsztaty są prowadzone dla kadry pedagogicznej, a także dla lokalnych służb mundurowych (straż pożarna, policja, straż miejska/gminna itp.). Doświadczenie pokazuje, że wiele osób korzystających z pomocy w punkcie pogotowia kryzysowego otrzymuje wystarczające wsparcie, by nie potrzebować specjalistycznej pomocy (np. psychiatrycznej). W I edycji projektu, wybierając partnerów lokalnych, ROPS kierował się kryterium dostępności usług wsparcia w danym środowisku oraz położeniem geograficznym wobec dwóch największych miast regionu. Stąd Centra Kryzysowe powstały w powiatach: sławieńskim, wałeckim, świdwińskim, drawskim, kamieńskim, kołobrzesckim, stargardzkim oraz myśliborskim. W rozpoczynającej się II edycji projektu, pytania o przystąpienie do projektu skierowane zostały do wszystkich pozostałych powiatów i miast. Niestety, ze strony Miasta Koszalina oraz powiatu koszalińskiego nie było zainteresowania przystąpieniem do partnerstwa projektowego. Wiceprezydent Koszalina pisemnie poinformował o braku potrzeby tworzenia takiego punktu usług, natomiast Starosta koszaliński, pomimo wcześniejszej deklaracji, ostatecznie przesłał rezygnację z przystąpienia do projektu.

Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie udziela świadczeń zdrowotnych stacjonarnych i ambulatoryjnych, jednakże ich zakres nie obejmuje świadczeń w dziedzinie psychiatrii, w tym psychiatrii dzieci i młodzieży. Nie posiada zarówno kadry medycznej mogącej świadczyć usługi zdrowotne tego typu, jak i możliwości lokalowych do organizacji nowego oddziału szpitalnego. Jedyнным podmiotem leczniczym w Koszalinie, który udziela świadczeń zdrowotnych w dziedzinie psychiatrii dla dorosłych jest Centrum Zdrowia Psychicznego – NZOZ Medison. Nie jest to jednostka podległa, jak również nadzorowana przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego. Jednakże w trosce o zdrowie mieszkańców wschodniej części naszego regionu, zwróciłem się do Dyrektora Szpitala Wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika z prośbą o analizę możliwości utworzenia oddziału psychiatrii dzieci i młodzieży w strukturach jednostki. Z powodu braku możliwości pozyskania i zatrudnienia lekarzy specjalistów, na chwilę obecną nie ma takiej perspektywy.

z up. MARSZALKI WOJEWÓDZTWA

Rafał Rośński
WICEMARSZALEK

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin, tel. (+48 91) 45 42 900
www.wzp.pl, marszalek@wzp.pl